

Β ΛΥΚΕΙΟΥ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3 ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Β_ΘΕ 3.1 Πολίτης

Προτεινόμενα κείμενα για δραστηριότητες

Εφαρμόζοντας 1^η δραστηριότητα:

Η Εκκλησία στο δημόσιο χώρο

«Είναι γνωστό ότι η Εκκλησία, ως κοινότητα αντλεί την ταυτότητά της από την ερχόμενη Βασιλεία. Πρόκειται για μια πρόταση που αναδεικνύει δύο εξέχοντα γνωρίσματα της προσωπικής και συλλογικής εκκλησιαστικής υπάρξεως. Σύμφωνα με ένα αρχαίο λατινικό ρητό 'ένας χριστιανός σημαίνει κανένας χριστιανός'. Το ρητό αυτό επιθυμεί να υποδηλώσει τον κοινωνιακό-σωματειακό χαρακτήρα της χριστιανικής πίστης, η οποία στέκεται στον αντίποδα κάθε ατομοκεντρικής, εγωιστικής και συχνά ψυχοπαθολογικής ιδιωτικοποίησης της θρησκευτικότητας. Η Εκκλησία αποτελεί έναν οργανισμό που θεμελιώνεται στο μοντέλο της κενωτικής και θυσιαστικής ζωής του Ιδρυτή και Κυρίου της Ιησού Χριστού και αποτελεί Εκκλησία στο βαθμό που συγκροτείται ως κοινότητα προσώπων στο κοινό ευχαριστιακό δείπνο, όπου υπερβαίνονται κάθε είδους αποκλεισμοί που βασίζονται σε φυλετικά, κοινωνικά κ.ά κριτήρια. Επομένως η Εκκλησία όχι μόνο δεν μπορεί να αντιτίθεται στον δημόσιο χώρο, φοβούμενη τάχατες την ισότιμη αναμέτρηση με τις όποιες άλλες κοσμοθεωρίες, αλλά αντίθετα σε ορισμένο βαθμό λειτουργεί στον πυρήνα της με τη λογική του δημοσίου χώρου, καθώς κάθε μέλος της διαθέτει παρρησία απέναντι στους ισότιμους αδελφούς του αλλά και έναντι του Θεού και το μοναδικό κριτήριο για την ύπαρξή της είναι η αμοιβαιότητα, η αγάπη, η συγχωρητικότητα και η ελευθερία μεταξύ τους.

Την ίδια στιγμή η εσχατολογική ταυτότητα της Εκκλησίας την προφυλάσσει από τον διαχρονικό πειρασμό να εποφθαλμιά την κρατική αρωγή προκειμένου να επιβάλλει τις επιταγές της στο σύνολο της κοινωνίας. Στην περίπτωση αυτή οικειοποιείται παρωχημένες αυταρχικές νοοτροπίες καθώς θεωρεί ότι η εκκλησιαστική κοινότητα και η ευρύτερη σύγχρονη κοινωνία των πολιτών υποχρεούνται να ταυτίζονται και να αποτελούν τις δυο όψεις του ίδιου νομίσματος. Θα μπορούσε άραγε μια τέτοια θεώρηση να βρίσκεται στις προδιαγραφές του θείου σχεδίου για τη σωτηρία του ανθρώπου; Επομένως η εσχατολογική ένταση του «ήδη και όχι ακόμη», (ο Βασιλιάς ήρθε αλλά η Βασιλεία δεν έχει εγκαθιδρυθεί πλήρως ακόμη), διασώζει την εκκλησιαστική κοινότητα από επικίνδυνες ατραπούς ουτοπικών θεωρήσεων και ανελεύθερων ιδεολογιών που τόσο κακό προκάλεσαν στην ιστορία της ανθρωπότητας. Η Εκκλησία συνεχίζει να βρίσκεται καθ' οδόν προς την ερχόμενη Βασιλεία που σημαίνει ότι διαρκώς οφείλει να μαρτυρεί την κατά Χριστόν αλήθεια όντας έτοιμη να θυσιαστεί, όπως Εκείνος, στο όνομα του αρχαιότερου νόμου που δημιούργησε ο Θεός για τον άνθρωπο, του νόμου της ελευθερίας. Η προσωπική ετερότητα και η ανθρώπινη αξιοπρέπεια σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο ως παράμετροι για την εύρυθμη λειτουργία του δημοσίου

χώρου, αποτελούν καταστατικές αρχές για την ίδια την ύπαρξη της Εκκλησίας, στο βαθμό που αυτή οφείλει να είναι πόλος ενότητας και συνεκτικός κρίκος για ολόκληρη την κοινωνία και σε καμιά περίπτωση υποκατάστατο της. Στην προοπτική αυτή όχι μόνο δεν νομιμοποιείται η απόσταση και η ανασφάλεια της Εκκλησίας έναντι του δημόσιου χώρου αλλά αντίθετα καθίσταται αναγκαία η παρουσία της σ' αυτόν, καθώς θα μπορούσε να λειτουργήσει και ως υγιές ανάχωμα (ως ο κατάλληλος θεματοφύλακας) απέναντι σε τάσεις που συχνά αναδύονται στην κοινωνία με αφορμή συγκυριακά γεγονότα (πρβλ. την ανάδυση της νεοναζιστικής ιδεολογίας στο πλαίσιο ή με αφορμή την πολύπλευρη κρίση που βιώνει η χώρα μας) και οι οποίες τάσεις θα επιθυμούσαν το γλίστρημα σε προνεωτερικά εξουσιαστικά μοντέλα οργάνωσης του ανθρώπινου βίου».

Μητροπολίτης Δημητριάδος Ιγνάτιος, *Θρησκευτικότητα και θρησκευτικά σύμβολα στον δημόσιο χώρο*, Εισήγηση στο Συνέδριο "Εκκλησία και Αριστερά" Θεσσαλονίκη, 22-23/1/2013

Θρησκεία και πολιτική

«Κάθε θρησκεία λοιπόν στην προσπάθειά της να υπηρετήσει τις αξίες που κηρύττει μπορεί να εκφράζεται και πολιτικά, αν και όχι αναγκάως μέσω πολιτικού σχήματος. Η πολιτική όμως σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται να αγνοεί την ύπαρξη και τη δυναμική της θρησκείας, ούτε ασφαλώς και να την υποτάσσει».

Ιωάννης Κονιδάρης, *Θρησκεία και πολιτική*.

Θρησκείες και διεθνής πολιτική

«Η ρήση του σπουδαίου Ελβετού καθολικού ιερέα, θεολόγου και συγγραφέα Hans Küng, βασικού εκφραστή του πώς η οικουμενική θεολογία μπορεί να μετασχηματιστεί σε θεολογία των θρησκειών, 'ότι δεν μπορεί να υπάρξει ειρήνη μεταξύ των εθνών χωρίς ειρήνη μεταξύ των θρησκειών' και ότι συνακόλουθα 'δεν μπορεί να υπάρξει ειρήνη μεταξύ των θρησκειών χωρίς το διάλογο μεταξύ των θρησκειών', δεν σηματοδοτεί μόνο τις βαθύτερες οντολογικές εντάσεις της σχέσης πολιτικής και θρησκείας, αλλά προτάσσει πια ευθαρσώς τη σημασία του διαθρησκειακού διαλόγου (interreligious dialogue) στην ήπια παγίωση της διεθνούς ασφάλειας και ειρήνης, χωρίς δηλαδή ηγεμονικούς πολέμους, με άξονα ένα κοινό παγκόσμιο ήθος.

Ο διαθρησκειακός διάλογος ως εργαλείο της διεθνούς πολιτικής αναδεικνύει αν μη τι άλλο τη σημασία της θρησκευτικής διπλωματίας (religious diplomacy) στις διεθνείς σχέσεις ή το ρόλο που μπορεί να παίξει η ίδια η θρησκευτική κοινότητα όχι

ως πηγή έντασης και σύγκρουσης, όπως στην περίπτωση του ακραίου και ριζοσπαστικού θρησκευτικού φονταμενταλισμού, αλλά ως πηγή συνεργασίας, ειρήνης και ασφάλειας σε παγκόσμια κλίμακα, ικανοποιώντας έτσι τη βασική συνθήκη μετατροπής της οικουμενικής θεολογίας σε θεολογία των θρησκειών. Αυτό συνεπάγεται εξ ορισμού τη γενναία αναθεώρηση της σχέσης θρησκείας και διεθνούς πολιτικής και την ενίσχυση σε διακρατικό και διεθνικό επίπεδο των ήδη υπάρχουσών θεσμικών καναλιών επικοινωνίας ανάμεσα τουλάχιστον στις παγκόσμιες θρησκείες. [...] Έτσι, ο διαθρησκευτικός διάλογος θα μπορούσε να εκληφθεί ως ένα τμήμα της πολιτισμικής διπλωματίας (cultural diplomacy), στο βαθμό που η θρησκεία είναι σαφώς η αρχετυπική και μόνιμη έκφραση του πολιτισμού. Αυτό σημαίνει ότι οι θρησκευτικές κοινότητες θα πρέπει να συνεργαστούν με τα κράτη και τους διεθνείς οργανισμούς, δηλαδή με την οργανωμένη διεθνή κοινότητα, για τη συστηματική προώθηση των αξιών και των θέσεων του διαλόγου των θρησκειών. Όσο και αν μοιάζει παράδοξο, η εν λόγω διαπίστωση επιβεβαιώνει τόσο το Machiavelli όσο όμως και τον Alexis de Tocqueville, που πίστευε ότι η θρησκευτική αρετολογία μπορεί να συμβάλει στην ηθικοποίηση της δημοκρατίας».

Σπύρος Μακρής, *Θρησκεία και Διεθνής Πολιτική*, [Κεφάλαιο Συγγράμματος]. Στο Βασιλειάδης, Ν., Μπουτσιούκη, Σ. 2015. Πολιτιστική διπλωματία, εκδ. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Αθήνα 2015, σσ 179-180.

Διερευνώντας 1^η δραστηριότητα:

Η Αγία Γραφή για την εξουσία

Όλους να τους τιμάτε· να αγαπάτε τους αδερφούς σας χριστιανούς· να σέβεστε το Θεό· να τιμάτε τον αυτοκράτορα.

Α΄ Πέτρ 2, 17

¹Σας παρακαλώ πρώτα απ' όλα να κάνετε δεήσεις, προσευχές, παρακλήσεις, ευχαριστίες για όλους τους ανθρώπους, ²για τους κυβερνήτες και για όλους εκείνους που ασκούν την εξουσία, ώστε να ζούμε ήρεμα και ειρηνικά με ευσέβεια κι ευπρέπεια από κάθε άποψη.

Α΄ Τιμοθ 2, 1-2

⁴²Τους κάλεσε τότε ο Ιησούς και τους λέει: «Ξέρετε ότι αυτοί που θεωρούνται ηγέτες των εθνών ασκούν απόλυτη εξουσία πάνω τους, και οι άρχοντές τους τα

καταδυναστεύουν. ⁴³Σ' εσάς όμως δεν πρέπει να συμβαίνει αυτό, αλλά όποιος θέλει να γίνει μεγάλος ανάμεσά σας πρέπει να γίνει υπηρέτης σας. ⁴⁴και όποιος από σας θέλει να είναι πρώτος πρέπει να γίνει δούλος όλων. ⁴⁵Γιατί και ο Υιός του Ανθρώπου δεν ήρθε για να τον υπηρετήσουν, αλλά για να υπηρετήσει και να προσφέρει τη ζωή του λύτρο για όλους».

Μκ 10, 42-45

¹Κάθε άνθρωπος οφείλει να υποτάσσεται στις ανώτερες εξουσίες, γιατί δεν υπάρχουν εξουσίες παρά από το Θεό· κι αυτές οι εξουσίες που υπάρχουν έχουν τεθεί από το Θεό. ²Έτσι, λοιπόν, όποιος αντιτάσσεται στην εξουσία, αντιστέκεται στην τάξη που έβαλε ο Θεός· κι όσοι αντιστέκονται είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για την τιμωρία τους. ³Οι άρχοντες δεν προκαλούν φόβο σ' όποιον κάνει το καλό, αλλά σ' όποιον κάνει το κακό. Θέλεις εσύ να μη φοβάσαι την εξουσία; Κάνε το καλό, και θα σε επαινέσει η εξουσία, ⁴γιατί είναι στην υπηρεσία του Θεού για το καλό σου. Αν όμως κάνεις το κακό, να φοβάσαι, γιατί η εξουσία δεν κρατάει χωρίς λόγο το σπαθί· το Θεό υπηρετεί και γίνεται όργανο της οργής του, για να τιμωρήσει όποιον κάνει το κακό. ⁵Πρέπει, λοιπόν, να υποτάσσετε, όχι μόνο για ν' αποφύγετε την οργή της εξουσίας, αλλά και γιατί αυτό επιβάλλεται από τη συνείδησή σας. ⁶Γι' αυτό να πληρώνετε τους φόρους, αφού οι άρχοντες, που φροντίζουν για την είσπραξή τους, είναι υπηρέτες του Θεού. ⁷Ν' αποδίδετε σε όλους ό,τι τους οφείλετε: το φόρο και το δασμό σ' όποιον οφείλετε φόρο και δασμό, το σεβασμό και την τιμή σ' όποιον οφείλετε σεβασμό και τιμή.

Ρωμ 13, 1-7

¹⁵Τότε πήγαν οι Φαρισαίοι κι έκαναν σύσκεψη πώς να τον παγιδέψουν με ερωτήσεις. ¹⁶Έστειλαν, λοιπόν, τους μαθητές τους μαζί με τους Ηρωδιανούς και του είπαν: «Διδάσκαλε, ξέρουμε πως λες την αλήθεια και διδάσκεις αληθινά το θέλημα του Θεού, και δε φοβάσαι κανέναν γιατί δεν υπολογίζεις σε πρόσωπα. ¹⁷Πες μας, λοιπόν, τι γνώμη έχεις; Επιτρέπεται να πληρώνουμε φόρο στον αυτοκράτορα ή όχι;» ¹⁸Ο Ιησούς κατάλαβε την πονηριά τους και τους είπε: «Γιατί προσπαθείτε να με παγιδέψετε, υποκριτές; ¹⁹Δείξτε μου το νόμισμα που πληρώνουμε για φόρο». Εκείνοι του έφεραν ένα δηνάριο. ²⁰«Ποιανού είναι αυτή η εικόνα και η επιγραφή;» τους ρωτάει. ²¹«Του αυτοκράτορα», του απαντούν. «Δώστε, λοιπόν», τους λέει, «στον αυτοκράτορα ό,τι ανήκει στον αυτοκράτορα, και στο Θεό ό,τι ανήκει στο Θεό». ²²Όταν το άκουσαν αυτό έμειναν κατάπληκτοι και τον άφησαν κι έφυγαν.

Μτ 22, 15-22

⁸Κάποτε τα δέντρα πήγαν να διαλέξουν ποιον θα χρίσουν βασιλιά τους. Είπαν στην ελιά: “έλα να γίνεις βασιλιάς μας”. ⁹Αλλά η ελιά τούς αποκρίθηκε: “ν’ αφήσω εγώ το λάδι που παράγω, που μ’ αυτό τιμούν θεούς κι ανθρώπους για να κυβερνήσω τα δέντρα;” ¹⁰Τότε τα δέντρα είπαν στη συκιά: “έλα εσύ να γίνεις βασιλιάς μας”. ¹¹Μα κι η συκιά τούς αποκρίθηκε: “ν’ αφήσω εγώ τους ωραίους και γλυκούς καρπούς που κάνω, για να κυβερνήσω τα δέντρα;” ¹²Τότε τα δέντρα είπαν στο αμπέλι: “έλα εσύ να γίνεις βασιλιάς μας”. ¹³Μα και το αμπέλι τούς αποκρίθηκε: “ν’ αφήσω εγώ το κρασί που βγάζω, που το χαίρονται θεοί και άνθρωποι, για να κυβερνήσω τα δέντρα;” ¹⁴Τότε τα δέντρα είπαν στην αγκαθιά: “έλα εσύ να γίνεις βασιλιάς μας”. ¹⁵Και η αγκαθιά τούς αποκρίθηκε: “αν θέλετε στ’ αλήθεια να με χρίσετε βασιλιά σας, ελάτε να κρυφτείτε στη σκιά μου· αν δεν έρθετε, φωτιά θα βγει από τ’ αγκάθια μου και θα κατακάψει τους κέδρους του Λιβάνου”».

Κριτές 9,8-15

⁶Αυτό δεν άρεσε στο Σαμουήλ, που του είπαν: «Δώσε μας έναν βασιλιά για να μας κυβερνάει», και προσευχήθηκε στον Κύριο. ⁷Ο Κύριος του απάντησε: «Άκουσε το λαό και δέξου όλα όσα σου ζητούν· δεν περιφρόνησαν εσένα, αλλά εμένα, κι αρνήθηκαν να είμαι πια βασιλιάς τους. ⁸Από την ημέρα που τους έβγαλα από την Αίγυπτο μέχρι σήμερα με εγκαταλείπουν και λατρεύουν άλλους θεούς. Όπως συμπεριφέρθηκαν σ’ εμένα, τα ίδια κάνουν και σ’ εσένα. ⁹Τώρα, λοιπόν, κάνε ό,τι σου ζητάνε, αλλά ξεκαθάρισέ τους με σαφήνεια ποια θα είναι τα δικαιώματα του βασιλιά που θα τους κυβερνάει».

¹⁰Ο Σαμουήλ ανακοίνωσε όλα τα λόγια του Κυρίου στο λαό, που του ζητούσε βασιλιά: ¹¹«Να ποια θα είναι τα δικαιώματα του βασιλιά, που θα σας κυβερνάει:» τους είπε. «Θα παίρνει τους γιους σας και θα τους χρησιμοποιεί για τον εαυτό του στις άμαξές του και στ’ άλογά του, και για να τρέχουν μπροστά από τη δική του άμαξα. ¹²Θα διορίζει για τον εαυτό του χιλίαρχους και πεντηκόνταρχους, θα παίρνει άλλους για να οργώνουν τα χωράφια του, να θερίζουν τα σπαρτά του ή για να του κατασκευάζουν τα πολεμικά του όπλα και τα εξαρτήματα των αμαξών του. ¹³Θα παίρνει τις κόρες σας για να του φτιάχνουν αρώματα, να του μαγειρεύουν και να του ζυμώνουν. ¹⁴Θα πάρει τα καλύτερα χωράφια σας και τα αμπέλια σας και τους ελαιώνες σας και θα τα δώσει στους αξιωματούχους του. ¹⁵Κι από τα σπαρτά σας κι από τα αμπέλια σας θα παίρνει το δέκατο και θα το δίνει στους ευνούχους και στους αξιωματούχους του. ¹⁶Τους υπηρέτες σας και τις υπηρέτριές σας, και τα καλύτερα βόδια και τα γαϊδούρια σας θα τα παίρνει να δουλεύουν γι’ αυτόν. ¹⁷Από τα πρόβατά σας θα παίρνει το δέκατο κι εσείς θα είστε δούλοι του. ¹⁸Θ’ αρχίσετε τότε να παραπονιέστε στον Κύριο για το βασιλιά σας, που εσείς τον εκλέξατε να σας κυβερνάει, αλλά ο Κύριος δε θα σας απαντάει».

¹⁹Ο λαός αρνήθηκε ν’ ακούσει αυτά που του έλεγε ο Σαμουήλ και έλεγαν: «Όχι! εμείς θέλουμε βασιλιά, ²⁰για να είμαστε κι εμείς σαν τα άλλα έθνη. Θέλουμε βασιλιάς να μας κυβερνάει, να είναι αρχηγός μας και να διεξάγει τους πολέμους μας». ²¹Ο Σαμουήλ άκουσε αυτά που του είπε ο λαός και τα ανέφερε στον Κύριο. ²²Ο Κύριος του απάντησε: «Κάνε ό,τι σου ζητούν και δώσ’ τους έναν βασιλιά».

Α΄ Βασ. 8,6-22.

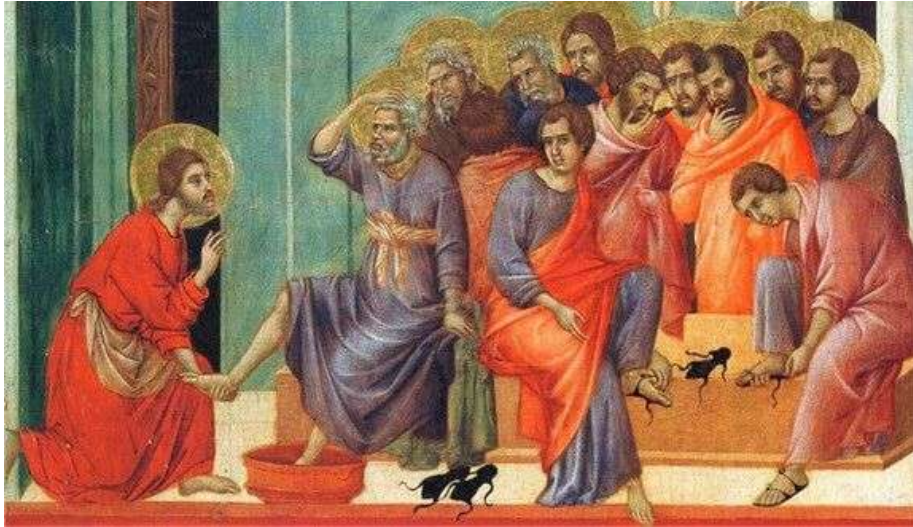
Διερευνώντας 2^η δραστηριότητα:

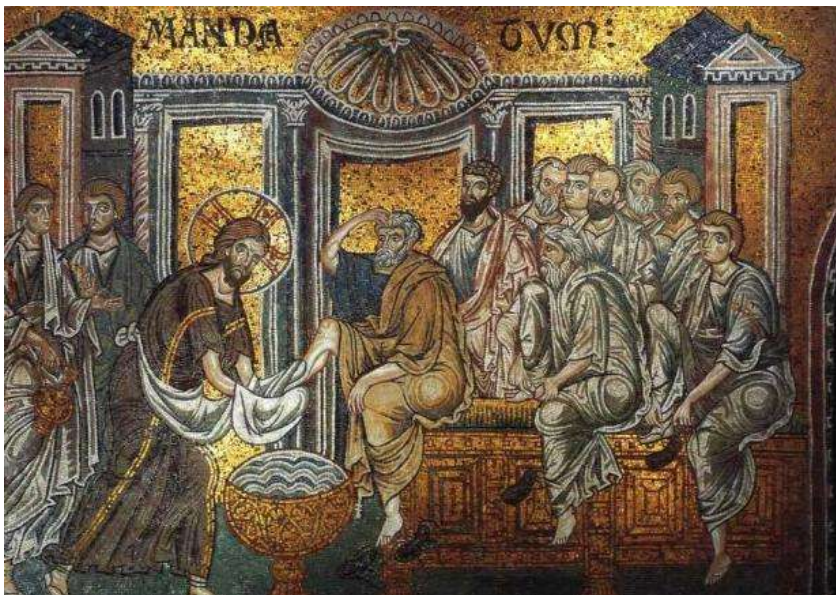
Ταυτότητα έργου: Ο Ιησούς πλένει τα πόδια του Πέτρου, Sieger Koder

Ταυτότητα έργου: Ο Ιησούς πλένει τα πόδια του Πέτρου, Ford Madox Brown 1857–8

Ταυτότητα έργου: Ο Νυπτήρας, Duccio di Buoninsegna 1308-11

Ταυτότητα έργου: Ιερός Νυπτήρας, ψηφιδωτό Καθεδρικός Monreale, Ιταλία

Ο Χριστός πλένει τα πόδια των μαθητών

⁴Σηκώνεται, λοιπόν, από το τραπέζι που δειπνούσαν, βγάζει το μιάτιό του, παίρνει μια πετσέτα και τη ζώνεται· ⁵έπειτα βάζει νερό στη λεκάνη κι αρχίζει να πλένει τα πόδια των μαθητών και να τα σκουπίζει με την πετσέτα που είχε ζωστεί. ⁶Φτάνει λοιπόν και στο Σίμωνα Πέτρο· αυτός του λέει: «Εσύ, Κύριε, θα μου πλύνεις τα πόδια;» ⁷«Αυτό που κάνω εγώ», του αποκρίθηκε ο Ιησούς, «εσύ δεν το καταλαβαίνεις τώρα· θα το καταλάβεις όμως αργότερα». ⁸Του λέει ο Πέτρος: «Ποτέ

δε θα σ' αφήσω να μου πλύνεις τα πόδια». «Αν δεν σε πλύνω», του αποκρίθηκε ο Ιησούς, «δεν έχεις θέση κοντά μου». ⁹Του λέει τότε ο Σίμων Πέτρος: «Αν είναι έτσι, Κύριε, όχι μόνο τα πόδια να μου πλύνεις αλλά και τα χέρια και το κεφάλι».

[..¹²Όταν τους έπλυσε τα πόδια, φόρεσε το ιμάτιό του, πήρε πάλι τη θέση του στο τραπέζι και τους είπε: «Καταλαβαίνετε τι έκανα σ' εσάς; ¹³Εσείς με φωνάζετε "Διδάσκαλε" και "Κύριε", και σωστά το λέτε, γιατί είμαι. ¹⁴Αν, λοιπόν, εγώ ο Κύριος κι ο Διδάσκαλος σας έπλυσα τα πόδια, έχετε κι εσείς την υποχρέωση να πλένετε ο ένας τα πόδια του άλλου. ¹⁵Σας έδωσα το παράδειγμα, για να κάνετε κι εσείς όπως έκανα εγώ. ¹⁶Η αλήθεια είναι πως δεν υπάρχει δούλος ανώτερος από τον κύριό του, ούτε απεσταλμένος ανώτερος από κείνον που τον έστειλε. ¹⁷Εάν τα μάθατε αυτά, θα είστε μακάριοι αν τα εφαρμόζετε κιόλας.

Ιω. 13, 4-9 κ 12-17.

Αναπλαισιώνοντας 2^η δραστηριότητα:

Χριστιανοί και μεταμόρφωση του κόσμου

«Δεν θα αφήσουμε την ιστορία στους Ηρώδες και τους Πιλάτους. Η αντι-ιστορία πρέπει να αμφισβητήσει και παράλληλα να αναζωογονήσει την Ιστορία. Αυτό δεν θα ολοκληρωθεί ποτέ μέχρι την επιστροφή του Χριστού. Ποτέ δεν θα υπάρξει πολιτισμός τέλειος, ποτέ δεν πρόκειται να υπάρξει ο «πολιτισμός της κοινωνίας». Θα υπάρξουν όμως σημεία- θα υπάρξουν προσπάθειες. Βρισκόμαστε στην έρημο της Εξόδου, στο δρόμο για τη Βασιλεία. Έχουμε λοιπόν την υποχρέωση να δώσουμε στους ανθρώπους ενδιάμεσους σταθμούς, οάσεις, σκηνές, ύμνους, για να βρουν το θάρρος να προχωρούν πάντα εμπρός, προς την τελειωτική μεταμόρφωση.

Ίσως όλα αυτά να απαιτούσαν σήμερα ένα είδος ανανεωμένης αγιότητας, ένα «νέο τύπο αγίου» όπως έγραψε ο Νικολάι Μπερντιάγεφ, ικανό ν' αναλάβει όλο το βάρος της κοσμικής και κοινωνικής πολυπλοκότητας, ικανό να μπολιάσει τον κόσμο με το Άγιο Πνεύμα, για να τον δια φωτίσει και να τον μεταμορφώσει. Αυτό λέει ο Μπερντιάγεφ. Γιατί μου φαίνεται ότι το ζωποιο Πνεύμα δεν παύει ποτέ ν' αναβλύζει μαζί με το νερό και το αίμα του λογιζομένου σώματος του Σταυρωμένου, όλων των σταυρωμένων της ιστορίας, πού μας καλούν να γίνουμε οι διάκονοι της Ανάστασης».

Ολιβιέ Κλεμάν, *Ορθοδοξία κ Πολιτική*.

Ενναλακτικά:

Η Ευθύνη για μεταμόρφωση του κόσμου

«Πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι στην Ορθόδοξη Παράδοση είναι ξεκάθαρο ότι «πολιτικόν γαρ και συναγελαστικόν ζώνον ο άνθρωπος», (Μ. Βασίλειος). Ο πιστός δεν ζει εκτός κοινωνίας, αλλά μετέχει στα «της πόλεως». Διαλέγεται, προτείνει, κρίνει, αποφασίζει. Σκοπός του πιστού είναι η μεταμόρφωση και ο καθαγιασμός του κόσμου, ως εκ τούτου σε καμιά περίπτωση δεν αδιαφορεί για την πορεία της ανθρωπότητας. Ο χριστιανός δεν δικαιούται να βρίσκεται εκτός ιστορίας. «Ο Χριστός παγκόσμια συμπόνια δρασκελίζει τη γη». Η Καινή Διαθήκη ακολουθώντας την «γραμμή» της Παλαιάς αναγνωρίζει την ύπαρξη πολιτικής εξουσίας στην οποία ο χριστιανός οφείλει να υπακούσει μόνο όμως, όταν η εξουσία υπηρετεί το θέλημα του Θεού, διαφορετικά έρχεται σε ρήξη μαζί της. Οι Πατέρες της Εκκλησίας ακολουθώντας το δρόμο των προφητών της Παλαιάς Διαθήκης, συγκρούστηκαν κατ' επανάληψη με το πολιτικό κατεστημένο της εποχής τους, κατήγγειλαν τους πλουτοκράτες, την εκμετάλλευση των συνανθρώπων τους, την μεροληπτική νομοθεσία, την ανηθικότητα των δικαστών. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι «ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος βάδισε καρτερικά το δρόμο της εξορίας και πέθανε πολιτικός εξόριστος, γιατί αρνήθηκε να μεταβάλει το νέο ήθος σε στείρα θρησκευτικότητα που θα αδιαφορούσε για τη δικαιοσύνη και την αρετή... Οι Τρεις Ιεράρχες έκλεισαν τα αυτιά στις σειρήνες του συμβιβασμού και της υποτέλειας». Σε όλους τους αιώνες της ιστορικής παρουσίας του Χριστιανισμού συναντάμε πολλές προσωπικότητες με κοινωνική παρουσία αλλά και πολιτική δράση. Στον αιώνα μας εκατοντάδες θεολογικά έργα αναφέρονται στη σχέση θεολογίας και πολιτικής, ενώ χιλιάδες είναι οι χριστιανοί μάρτυρες, θύματα κάθε είδους ολοκληρωτισμού και δικτατοριών. Δυστυχώς στις μέρες μας πολλά από αυτά έχουν ηθελημένα ξεχαστεί. Η σωτηρία για πολλούς Ορθοδόξους νοείται ατομικά. Η Εκκλησία θεωρείται χώρος ατομικής ανάπαυσης και όχι δυναμική στάση ζωής, τόπος βολέματος και όχι διακονίας. Η πνευματικότητα για πολλούς έχει ταυτισθεί με την «απάθεια» των ανατολικών θρησκειών. Η χριστιανική εσχατολογία έχει υποκατασταθεί με την προσδοκία μιας μεταθανάτιας αμοιβής για τη μέχρι τότε πορεία «ηθικών προδιαγραφών».

Ανδρέας Αργυρόπουλος, Χριστιανική πολιτική παρέμβαση.